

συζευχθεῖσα τὸν Βασιλέα τῶν Σκυθῶν, ἐδηλητηρίασεν αὐτόν, καὶ κατέλαβε τὴν ἀρχήν· ἀλλὰ προσηνέχθη τοσοῦτον ἀπηνῶς πρὸς τοὺς ὑπηκόους αὐτῆς, ὥστε ἀπεδιώχθη, καὶ καταφυγοῦσα εἰς ἔρημόν τινα νῆσον, ἐπεδόθη ἐκεῖ εἰς τὴν μελέτην τῶν κρυφίων ἰδιοτήτων τῶν φυτῶν, εἰς ἣν θαυμασίως ἐπέδωκε. Ἀληθῶς δὲ ἡ φήμη αὐτῆς διήκει δι' ὅλης τῆς ἀρχαιότητος, πολλαχῶς δὲ περιγράφονται ἡ σοφία αὐτῆς, καὶ τὰ κακουργήματα. Παρ' Ὀμήρῳ τυγχάνει ἐν τῶν ἐπιφανεστέρων προσώπων, ἔνεκα τῆς μετὰ τοῦ Ὀδυσσεὺς σχέσεως αὐτῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Η ΤΕΛΕΥΤΗ.

ΘΑΝΑΤΟΣ ΚΑΙ ΠΕΝΘΟΣ.

Ὁ Ἕλλην ἐφίλει τὴν ζωὴν. Καίτοι δὲ ὑπῆρχε παρ' αὐτῷ ἡ ἰδέα τῆς ἀθανασίας, ἐκέκτητο τὴν προαίσθησιν, ὅτι ὁ ἀληθὴς βίος, ἡ πραγματικότης, εἰσὶν ἀναποσπάστως μετὰ τοῦ ἐφημέρου τούτου κόσμου συνδεδεμένα, καὶ διὰ τοῦτο διακαῶς ἐπεθύμει τὴν ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἀτάραχον, κ' εὐδαίμονα αὐτοῦ ἀπόλαυσιν.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἔπεται ὅτι ὁ θάνατος, ὁ τὸν πραγματικὸν βίον τέμνων, καὶ παρακλύων τὴν πλήρωσιν τῆς ἐφάσεως ταύτης, ἐθεωρεῖτο ὡς ἀργαλέον τι, καὶ ἀπαίσιον. Τόσον δ' ἐστὶ τοῦτο ἀληθές, ὥστε συνήθως ὁμιλοῦσι περὶ αὐτοῦ μετ' εὐφημισμῶν. Οὕτως οἱ θανόντος λέγονται *καμόντες*, Ἰλ. Γ. 278. Οἱ δὲ ἄνθρωποι θεωροῦνται ἀξιολύπητοι, καὶ ἀποκαλοῦνται *οἷζυροί*, ἰδίως διότι ὑπόκεινται εἰς τὸν θάνατον, Ὀδ. Δ. 197. Ἀλλὰ καὶ τὰ παράπονα τοῦ Ἀχιλλέως διότι ἐπλάσθη θνητός, *μινυρθάδιος*, ἱκανὴν παρέχουσι τούτου ἀπόδειξιν.

Καὶ περὶ τοῦ Ἑιδου δὲ αἰείποτε μετὰ τρόμου γίνεται λόγος.
Ὁ Ἀχιλλεὺς προτιμᾷ θίον δουλείας παρ' ἀνδρὶ ἀκλήρῳ τῆς τοῦ
Ἑιδου βασιλείας.

βουλήμην κ' ἐπάρουρος ἐὼν θητεύεμεν ἄλλῳ
ἢ πᾶσιν νεκύεσσι καταφθιμένοισιν ἀνάσσειν.

Ὀδ. Λ. 491.

Ἐκ δὲ Ἰλ. Υ. 65 καταφαίνεται ὅτι καὶ δι' αὐτοὺς τοὺς
Ὀλυμπίους ὁ Ἑιδης ἦν στυγερόν, καὶ ἀπευκταῖον ἐνδιαίτημα.

Μετὰ τοῦ φόβου τούτου τοῦ θανάτου συνεδέετο οὐχ ἥττον ἢ
εἰς τὸ πεπρωμένον, καὶ τὴν θέλησιν τῶν Θεῶν ἐπάφεςις. Κατὰ
τοὺς ἀρχαίους, τὸν θάνατον ἔπεμπον οἱ καὶ πάντων τῶν ἀγαθῶν
πάροχοι Θεοί, ἀποδεχόμενοι δὲ ταῦτα, οὐδὲν εἶχομεν ἐπ' ἐκείνῳ
δικαίωμα παραπόνων. Ὁ αἰφνίδιος θάνατος ἀνδρὸς ὕγιους ἀπο-
δίδεται πάντοτε τῷ Διὶ, ἢ τῷ Ἀπόλλωνι, ὁ δὲ τῶν γυναικῶν τῇ
Ἀρτέμιδι¹. Διὰ τοῦτο δὲ ὁ εὐχόμενος τὸν θάνατόν τινος, εἰς τὰς
θεότητας ταύτας ἀποτείνεται. Ἀλλὰ καὶ αἱ Ἀρπυιαι ἐθεωροῦντο
ἐνίοτε παραίτιοι τοῦ θανάτου. Αἱ εἰδεχθεῖς αὗται θεότητες τοῦ
ἀνέμου λέγονται ἀφαρπάζουσαι τοὺς ἀνελπίστως θνήσκοντας, ὥς εἰ
παρέφερεν αὐτοὺς ὁ βορρᾶς.

Πλὴν πολλῶν ἄλλων ἐπιθέτων δίδεται εἰς τὸν θάνατον ἐνίοτε
καὶ ἡ ἐπωνυμία τανηλεγής. Ἰλ. Θ. 70. πιθανῶς διότι ἐξαπλοῖ τὰ
σώματα τῶν ἀποδιούντων, κατὰ δὲ τὸν FRIEDREICH, διότι τὸ πτώμα,
ἐκτάδην κείμενον, φαίνεται μακρότερον τοῦ ἐν τῇ ζωῇ σώματος.
Ἀπέχομεν τῆς ἐξελέγξεως τῆς φυσιολογικῆς ταύτης θεωρίας.

Γνωστὴ τοῖς πᾶσι τυγχάνει ἡ ἐξαισία παραβολὴ τοῦ Ὀμήρου
τῶν παρερχομένων ἀνθρωπίνων γενεῶν πρὸς τὰ μαραινόμενα, καὶ
αὖθις ἀνανεούμενα φύλλα:

Οἷη περ φύλλων γενεή, τοίη δὲ καὶ ἀνδρῶν.
φύλλα τὰ μὲν τ' ἄνεμος χαμάδις χέει, ἄλλα δὲ θ' ὕλη
τηλεθόωσα φύει, ἔαρος δ' ἐπιγίγνεται ὥρη·
ὥς ἀνδρῶν γενεή ἡ μὲν φύει, ἡ δ' ἀπολήγει.

Ἰλ. Ζ. 149.

¹ FÉCIUS, De fabula quadam Homeri Apolline et Diana homines sagittis
interficentibus. 1781. Ἦτοι· — Περὶ τοῦ Ὀμηρικοῦ ἐκείνου μύθου, καθ' ὃν
ὁ Ἀπόλλων καὶ ἡ Ἀρτεμις φονεύουσι τοὺς ἀνθρώπους διὰ βελῶν.

Φυσική τῶν ἀνωτέρω συνέπεια, καὶ τῶν ζοφερῶν χρωμάτων, ὅφ' ἃ οἱ ἀρχαῖοι ἐθεώρουν τὸν θάνατον, ἐστὶν ὅτι οἱ συγγενεῖς καὶ φίλοι τοῦ ἀποδημοῦντος, προαισθανόμενοι τὸν αἰώνιον χωρισμὸν καὶ μεθ' ὅλας τὰς διαβεβαιώσεις τῆς θρησκείας, παρεδίδοντο εἰς ἄφαιτον ἀπελπισίαν, κ' ἐξεδήλουν πᾶσαν τοῦ πένθους αὐτῶν τὴν παραφοράν. Ἀλλ' ἐκ τοῦ αἰσθήματος τούτου, πλήν τῶν θρήνων καὶ ματαίων δακρύων, ἐπήγαξε καὶ ἡ σφοδρὰ ἐπιθυμία τῆς ὅσον ἔνεστι πληρεστέρας τελέσεως τοῦ πρὸς τοὺς νεκροὺς ἐσχάτου καθήκοντος. Τοσοῦτον δ' ἐνομίζετο σπουδαία ἡ ἐσχάτη αὕτη περίθαλψις καὶ τιμή, ὥστε ἡ περὶ αὐτὴν ἀμέλεια, οὐ μόνον ὡς παράλειψις συγγενικοῦ καθήκοντος ἐχαρακτηρίζετο, ἀλλὰ καὶ ὡς ἀσέβεια πρὸς τὸ θεῖον, Ὅδ. Α. 72.

Καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ Ὀλύμπιοι ἀπέδιδον τὰ ὕστατα καθήκοντα εἰς τοὺς πεφιλημένους αὐτῶν. Οὕτως ἡ Θέτις περιποιεῖται τὸ σῶμα τοῦ Πατρόκλου, καὶ περιχέει αὐτὸ διὰ νέκταρος καὶ ἀμβροσίας. Ἰλ. Γ. 38. Καὶ ἡ Ἀφροδίτη παρακωλύει τὴν καταστροφὴν τοῦ ἐγκαταλελειμμένου σώματος τοῦ Ἑκτορος, χρίουσα αὐτὸ διὰ ῥοδελαίου, καὶ ἀπομακρύνουσα τοὺς κύνας. Ὁ δὲ Ἀπόλλων ἐν τῇ αὐτῇ περιπτώσει καλύπτει τὸν ἥλιον, ἵνα μὴ ἐπιταχύνωσιν αἱ ἀκτῖνες αὐτοῦ τὴν σῆψιν. Ἰλ. Ψ. 185.

Τόσον δὲ ἱερὰ καὶ ἀναπόφευκτος ἐθεωρεῖτο ἡ ὑποχρέωσις αὕτη, ὥστε καὶ ὁ Ὀρέστης, φονεύσας τὸν Αἴγισθον, ἀποδίδει τὰς ἐσχάτας εἰς τὸ θῦμα αὐτοῦ τιμὰς, ἐκδικούμενος οὕτω τὸν ἐναγῆ τοῦ πατρὸς φονέα, καὶ διαφθορέα τῆς μητρός, ἀλλὰ καὶ τὸ θεῖον αἰδούμενος, Ὅδ. Γ. 309.

Εἰς τὴν σπουδαιότητα δέ, τὴν εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο ἀποδιδόμενην, συνέτεινε καὶ ἡ δεισιδαιμονία, ὅτι ἡ ψυχὴ τοῦ μὴ κηδευθέντος ἀπεκλείετο τοῦ ᾗδου. Ἐξ οὗ ἡ ἐνδελεχὴς προσπάθεια πρὸς ἄθροισιν πάντων τῶν ἐν πολέμῳ πεσόντων, καὶ τακτικὸν αὐτῶν ἐνταφιασμὸν. Ἐκ τούτου δὲ καὶ ἡ ἀπόφασις τοῦ γέροντος Πριάμου, ἐκτιθεμένου εἰς τοὺς μεγίστους τῶν κινδύνων, καὶ εἰσχωροῦντος εἰς τὸ Ἑλληνικὸν στρατόπεδον, ὅπως ἀνακτήσῃ τὸ σῶμα τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ.

Καλεῖται δὲ τὸ σύνολον τῶν ἐπικηδείων τούτων τιμῶν κτέρεια, Ὅδ. Ε. 311. καὶ ἡ ἀπόλαυσις αὐτῶν, ἥ καὶ θεβαιότης τῆς μελλούσης

ἀπολαύσεως, ἀπετέλει τὴν ἐσχάτην τοῦ θνήσκοντος παρηγορίαν, Ὅδ. Λ. 147. Ἦσαν δὲ τὰ κτέρεια ταῦτα τὰ ἐξῆς. Ἄμα τῷ θανάτῳ ἐκλείοντο τὸ στόμα καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ μεταστάντος, ἀπαραλλάκτως ὥς καὶ τὴν σήμερον, Ὅδ. Λ. 426. Ω. 296. Ἰλ. Λ. 453. Εἶτα δ' ἐλούετο καὶ ἐχρίετο τὸ σῶμα. Ἡ ἀπόπλυσις αὕτη εἶχεν ἀλληγορικὴν σημασίαν, καὶ ὑπετίθετο ὅτι ἔμενεν οὕτως ἅπας ὁ ῥύπος ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ εἰσήρχετο καθαρὰ ἡ ψυχὴ εἰς τὸν ἄδην· ἀλλ' εἰς τὸ ἔθιμον τοῦτο, ἐπίσης διὰ τῶν αἰώκων διατηρηθέν, συνετέλεσαν θεθαίως ὁ πρὸς τὸν θάνατον σεβασμός, καὶ ὁ πόθος τῆς ὅτι μείζονος τοῦ πτώματος εὐπρεπείας.

Μετὰ τὸ λουτρὸν ὁ νεκρὸς ἐξηπλοῦτο ἐπὶ κλίνης, τοὺς πόδας ἐστραμμένους ἔχων πρὸς τὴν θύραν, Ἰλ. Τ. 212. Ω. 720. εἰς ἔνδειξιν τῆς προσεχοῦς αὐτοῦ ἀποδημίας, καὶ ἐκαλύπτετο δι' ὀθονῶν καὶ ταπήτων. Τότε δ' ἐξεβρῆγγυντο οἱ θρῆνοι τῶν συγγενῶν, καὶ ἰδίως τῶν γυναικῶν. Ὅτι καὶ οἱ ἄνδρες, οἱ ἥρωες οὗτοι, οὐδόλως συνεμερίζοντο τὴν σημερινὴν δοξασίαν περὶ τῆς ἀπρεπείας τοῦ θρηνεῖν ἐπὶ πικρῷ καὶ αἰωνίῳ χωρισμῷ, ἐμφαίνεται ἐκ τῶν θερμῶν ὀακρύων τοῦ Ἀχιλλέως ἐπὶ τοῦ πτώματος τοῦ Πατρόκλου. Ὑπῆρχον δὲ πλὴν τούτου καὶ αἰδοί, καθήμενοι περὶ τὴν νεκρικὴν κλίνην, καὶ πενθοῦντες τὸν μεταστάντα δι' ἄσμάτων, θρηνητικῶν καλουμένων, ἅτινα οὐδὲν ἄλλο ἦσαν ἢ τὰ μοιρολόγια τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Οὕτω παρὰ τὸ πῶμα τοῦ Ἑκτορος, Ἰλ. Ω. 200. Ἀλλὰ τὰ ἄσματα ταῦτα διέκοπτεν ἐκ διαλειμμάτων ἢ ἔκρηξις τοῦ πένθους τινὸς τῶν παρισταμένων, ὅστις γεγωνῖα τῇ φωνῇ, καὶ διὰ παρατεταμένων γόων, ἐξύμνει τὸν τεθνεῶτα. Οὕτως ἡ Ἀνδρομάχη, εἶτα ἡ Ἑκάβη, καὶ τέλος ἡ Ἑλένη ἐπὶ τοῦ πτώματος τοῦ αὐτοῦ ἥρωος, Ἰλ. Ω. 725. 747. 762.

Τὸ πένθος ἐξεδηλοῦτο πρὸς τούτοις καὶ διὰ προσκαίρου ἀποχῆς ἀπὸ πάσης τροφῆς. Ἰλ. Τ. 209, δι' ἐπιβρίψεως κόψεως καὶ αἰθάλης ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, καὶ διὰ καταπτώσεως ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, καὶ κατακυλίσεως ἐν τῷ χώματι, Ἰλ. Ω. 640. Πρὸς δὲ κατατεμνομένων τῶν παρειῶν καὶ τοῦ στήθους διὰ τῶν ὀνύχων. Ἰλ. Τ. 284, καὶ τέλος διὰ κουρᾶς τῆς κόμης, καὶ ῥίψεως αὐτῆς ἐπὶ τοῦ πτώματος. Ἰλ. Ψ. 46. 135. Ὅδ. Δ. 198. Ἀλλὰ καὶ αὕτη ἡ μεταγενεστέρα ἰδέα τῆς ἐκφράσεως τοῦ πένθους διὰ μελανῶν ἐνδυμάτων ὑπῆρχεν

ἤδη, τοῦλάχιστον διὰ τὰς γυναῖκας, καθόσον ἡ Θέτις, ἅμα μαθοῦσα τὸν θάνατον τοῦ Πατρόκλου, λέγεται ἀμφιεσθεῖσα τὴν μελανωτέραν αὐτῆς ἐσθῆτα, Ἰλ. Ω. 93.

Τὸ ἀπροσμάχητον τοῦ θανάτου, τὴν σιδηρᾶν εἰμαρμένην, ἣτις ἀφαρπάζουσα τὰ προσφιλέστερα ἡμῖν ἀντικείμενα, καταδικάζει ἡμᾶς οὐχ ἦττον εἰς ἀδίωτον βίον, κατενόει ἤδη ὁ Ὅμηρος. Ὅποια ἐμφωλεύει ἀμύθητος πικρία εἰς τοὺς ἐξῆς δύο στίχους,

Καὶ γάρ τ' ἠΰκομος Νιόβη ἐμνήσατο σίτου

Ἰλ. Ω. 602.

καὶ:

Γαστέρι δ' οὕπως ἐστὶ νέκυν πενθῆσαι Ἀχαιοῦς.

Ἰλ. Τ. 225.

Τὸ πτώμα ἔμενεν ἐκτεθειμένον ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας. Τὸ τοῦ Ἑκτορος ἔμεινεν οὕτως ἐννέα, καὶ τὸ τοῦ Ἀχιλλέως δέκα ἐπτά, Ἰλ. Ω. 63. Ἀγνωστον πῶς κατωρθοῦτο ἡ μακρὰ αὕτη διατήρησις, ἀλλὰ πιθανὸν ὅτι συνετέλει εἰς τοῦτο ἡ δι' ἐλαίου ἐπίχρισις.

Ἐπὶ τέλους ἀνέτελλεν ἡ ἡμέρα τῆς κηδεΐας. Ἀντὶ τῆς ταφῆς ἣν εἰσέτι ἐν χρήσει ἡ κατάκαυσις τῶν πτωμάτων, κοινὴ εἰς πολλὰ τῶν ἀνατολικῶν ἐθνῶν, καὶ εἰς ἣν ἐπ' ἐσχάτων ἐπανήγάγεν ἡμᾶς ὁ ἄκρος πολιτισμός. Σωρὸς ξύλων παρεσκευάζετο, Ἰλ. Ψ. 126. Ω. 781, τὸ σῶμα, κεχρισμένον, καὶ λαμπρῶς ἡμφιεσμένον, ἐκομίζετο ἐπὶ φερέτρου, κρατουμένου ὑπὸ φίλων τοῦ τεθνεῶτος, καὶ ἀπετίθετο ἐπ' αὐτοῦ. Τὴν κεφαλὴν ἐκράτει διὰ τῶν χειρῶν ἐπιστήθιός τις φίλος, ἠνάπτετο δὲ τότε ὁ σωρός, καὶ κατεκαίετο τὸ σῶμα.

Ἄλλ' αὕτη ἦν μόνον ἡ πρώτη πράξις τοῦ δράματος. Ἐν ᾧ ἀπετεφροῦτο τὸ σῶμα, ἐρρίπτοντο εἰς τὴν πυρὰν πάντα τὰ προσφιλῆ τῷ νεκρῷ ἀντικείμενα, ὅπλα, ἵπποι, καὶ λοιπά, τοῦτο δὲ διότι ἐπιστεύετο ὅτι ἐπεθύμει τὴν ἐν ᾧδου συμπαραλαβὴν αὐτῶν. Τούτου γενομένου ἐξεκενοῦτο εἰς τὸ πῦρ ὕδρια πλήρης λίπους καὶ μέλιτος, τοῦ μὲν εἰς τροφὴν τῶν φλογῶν, τοῦ δὲ κατ' ἀλληγορίαν, πρὸς ἐξήδυνσιν δῆθεν τοῦ θανάτου. Ἰλ. Ψ. 170. Ὀδ. Ω. 68. Ἐν δσφ δὲ τὸ σῶμα ἐκαίετο, φίλος τις τοῦ θανοντος ἐρράντιζε τὴν πυρὰν δι' οἴνου, ἐπικαλούμενος αὐτόν, καὶ τέλος ἀπесθέννυτο ἡ θερμὴ αἰθάλη δι' οἴνου ὑπὸ πάντων τῶν παρευρισκομένων.

Ἐκ τῆς τέφρας ταύτης συνηθροίζοντο τότε τὰ ὅσῃ, ἐλούοντο δι' οἴνου, ἡλείφοντο διὰ λίπους, ἵνα κάλλιον διατηρηθῶσι, κ' ἐκλείοντο εἰς κιβώτιον, ὅπερ κατετίθετο εἰς λάκκον, ἢ ἐκαλύπτετο διὰ λίθων, ἐφ' ὧν ἐσωρεύετο λοφίσκος χοός. Ἐπὶ τοῦ λοφίσκου τούτου ἀνεγείρετο ἐνίοτε καὶ στήλη, ἐφ' ἧς οὐχὶ σπανίως ἐτίθετο σύμβολον, καταδεικνύον τὸ ἐπάγγελμα τοῦ θανόντος. Οὕτως ἐπὶ τοῦ τύμβου τοῦ Ἑλπήνορος λέγεται ὅτι ἐστήθη κώπη, Ὅδ. Α. 77. Περὶ τὸ μνημα ἐφυτεύοντο τέλος δένδρα, ὡς καὶ σήμερον.

Ταῖς κηδεῖαις τῶν Βασιλέων καὶ μεγιστάνων εἶποντο γυμνάσματα καὶ ἀγῶνες, τελούμενοι εἰς τιμὴν αὐτῶν. Ἀκριδῇ τούτων γνῶσιν παρέχει ἡ περιγραφή τῶν κηδειῶν τοῦ Πατρόκλου, καὶ Ἑκτορος. Ἰλ. Χ. Ἰλ. Ω. Συνήθως δὲ μετὰ τὴν κηδεῖαν παρετίθετο ὑπο τῶν συγγενῶν τοῦ μεταστάντος γεῦμα, ἱερὸν ἔχον χαρακτῆρα. Ἰλ. Ω. 802. Ὁ FRIEDREICH παρατηρεῖ ὅτι τὸ γεῦμα τοῦτο ἦν ἀπαραίτητον πρὸς ἀναζωπύρησιν τῶν ἐξαντληθεισῶν δυνάμεων.

Η ΜΕΤΑ ΘΑΝΑΤΟΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ.

Ἡ Ὀμηρικὴ ψυχολογία ἐστὶν ὠραῖον καὶ περιεργότατον θέμα. Τὸν ἄνθρωπον τοῦ Ὀμήρου ἀπετέλουν τρία τινά, τὸ σῶμα, διὰ τῆς ἀντωνυμίας αὐτὸς καταδεικνυόμενον,

πολλὰς δ' ἰφθίμους ψυχὰς Ἀΐδι προΐαψεν
ἡρώων, αὐτοὺς δ' ἐλώρια τεῦχε κύνεσσιν.

Ἰλ. Α. 3.

ἡ ψυχὴ, καὶ ὁ θυμός, ἡ φρένες. Ἐστὶ δὲ ὁ θυμός οὗτος τὸ ἐνεργόν, οὕτως εἶπεῖν, τῆς ψυχῆς μέρος, ἡ βούλησις καὶ νόησις, ὧν ἔδρα τὸ στῆθος. Ἐκλείπει δὲ οὗτος μετὰ τῆς ζωῆς, καὶ μένει τότε μόνον τὸ κυρίως αἰὸλον μέρος, ἡ ψυχὴ, ἥτις ἐκφεύγει διὰ τοῦ στόματος, ἢ τῆς πληγῆς, καὶ πλανᾶται περὶ τὰς πύλας τοῦ Ἀΐδου, μέχρις οὗ ταφῇ τὸ σῶμα, ὅτε εἰσχωρεῖ ἐντὸς αὐτοῦ.

Εἰσελθοῦσα εἰς τὸν Ἀΐδην ἡ ψυχὴ μεταβάλλεται εἰς εἶδωλον. Τὰ εἶδωλα δὲ ταῦτα διατηροῦσι μὲν τὴν προτέραν μορφήν, καὶ κέκτηνται φωνήν, δι' ἧς συνδιαλέγονται, ἀλλὰ διατελοῦσιν ἐν διαρκεῖ νάρκῃ, καὶ διαιτῶνται ὡς ἐν ὄνειρῳ. Οὐχ ἥττον συναισθάνονται

τὴν θλιθεράν αὐτῶν θέσιν, ἐνθυμοῦνται τὴν προτέραν ὕπαρξιν, καὶ ἐνδιαφέρονται εἰσέτι εἰς τὰ τοῦ κόσμου, ἐρωτῶντα τοὺς νεήλυδας περὶ πάντων τῶν ἐν αὐτῷ, καὶ ἰδίως περὶ τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν. Πρὸς δὲ διατηροῦσι τὸν πόθον τῆς ὀφειλομένης αὐτοῖς τιμῆς, καὶ τῆς περισώσεως τοῦ ἀξιώματος αὐτῶν, ἐὰν τοῦτο ἐτύγχανεν ὄν ἐκ τῶν περιθλέπτων, ἀφ' ἑτέρου δὲ δικάζονται ὑπὸ τοῦ δικαστοῦ τοῦ Ἑίδου Μίνως, καὶ καταδικαζόμενοι, πολλάκις τιμωροῦνται. Οὕτως τὰ γνωστὰ παραδείγματα τοῦ Σισύφου, τοῦ Ταντάλου, τοῦ Ἰξίωνος, καὶ πολλῶν ἑτέρων. Καὶ συναισθάνονται μὲν τότε τὰ παρομαρτοῦντα ταῖς ποιναῖς ταύταις ἄλγῃ, ἀλλὰ πάντα ταῦτα πρὸς τὸν ἀληθῆ βίον παραβαλλόμενά εἰσιν ὡς ὄναρ σκιᾶς. Τυγχάνει δὲ ἡ ἐν Ἑίδου διαμονὴ αἰωνία.

